

Oproep: Nederland heeft behoefte aan een nationale coronaherdenking

Filmmaker Eddy Terstall, predikant Coen Wessel, pastoor Jan-Jaap van Peperstraten, auteur Henk Bakboord en imam Azzedine Karrat doen een oproep om tot een nationale coronaherdenking te komen. Deze zou moeten plaatshebben in het najaar van 2021, schrijft het collectief.

Opinie
Coen Wessel en anderen

Deze maand worden er steeds meer coronarestricties opgeheven. De eerste - begrijpelijke - reactie is om alles achter ons te laten en het afgelopen jaar als een nachtmerrie te zien waaruit we gelukkig ontwaakt zijn. Zo is het geweest na de oorlog en na de Watersnoodramp. Pas in de jaren zestig kwam er aarzelend aandacht voor het onvoorstelbare leed van de Jodenvervolgung. Rond de herdenking van 50 jaar Watersnoodramp in 2003 kwamen pas echt de verhalen over de stormnacht van 1953 los. Nu hebben we opnieuw een ramp beleefd. Er zijn honderdduizenden mensen ziek geweest en tienduizenden mensen gestorven. Onze samenleving heeft maandenlang in allerlei vormen van lockdown geleefd en als de regering niet op grote schaal bedrijven gesteund had, was de economische schade nog veel groter geweest. Ook nu dreigt de corona-epidemie snel vergeten te worden. Londen heeft zijn muur vol rode hartjes, Washington zijn park vol met witte kruisen, Duitsland herdacht in april zijn coronadoden maar Nederland heeft nog niets wat daar op lijkt.

Niet gehoord
Onvoldoende herdenken betekent dat mensen in eenzaamheid met hun verhalen en hun belevenissen blijven zitten. De verhalen van mensen die hun partner of hun ouder verloren worden niet gehoord. De verhalen van mensen die wekenlang met angst naar hun werk gingen, ziek in bed hun adem-

haling controleerden of die nog steeds een groot stuk van hun gezondheid kwijt zijn, sneeuwen zo onder. Met een herdenking blijft zichtbaar dat er een grote ramp is geweest. De westerse wereld is binnenkort een mooi gevaccineerd eiland, maar in de rest van de wereld gaat de corona-epidemie door met steeds nieuwe en steeds gevaarlijkere varianten. Herdenken laat zien: we zijn er nog niet, we zijn er pas als de epidemie wereldwijd bedwongen is. Bij een herdenking moet ook worden benoemd dat regering en samenleving tekort geschoten zijn.

Onvoldoende herdenken betekent dat mensen in eenzaamheid met hun verhalen en hun belevenissen blijven zitten

De groepen met de minste kansen of macht hebben de hardste klappen gekregen. Alle aandacht en alle hulpmiddelen zijn gegaan naar de zorg in de ziekenhuizen, in de verpleeghuizen voltrok zich een stille ramp. Mensen uit de middenklasse konden vaak makkelijk thuiswerken, maar als je schoonmaakte of in een slachthuis werkte kon dat niet en moest je ook in een onveilige

Boven: tienduizenden vlaggetjes representeren Amerikaanse slachtoffers van de pandemie. Onder: boodschappen ter nagedachtenis aan Britse coronaslachtoffers op een herdenkingsmuur in Londen. Foto's: EPA/AFP

situatie aan de slag, op straffe van ontslag. Ook dit moeten we niet herhalen.

Veelkleurig
Zo'n herdenking kan niet vrijblijvend zijn. Er moet een duidelijke centrale, nationale viering zijn met werkonderbrekingen en stilstaande treinen. Daarnaast kunnen in scholen, gemeentes, bedrijven en voet-

balclubs bijeenkomsten zijn waar aandacht is voor plaatselijke verhalen. Duitsland herdacht met een kerkdienst, wij denken dat een neutrale, veelkleurige herdenking het best bij ons land past. Collectief gedenken is nodig om de herinnering en de lessen van deze corona-epidemie levend te houden. Niet herdenken doet vermoeden dat er niets gebeurd is. Zo

winnen de coronaontkenners alsnog. Gedenken houdt vast wat er gebeurd is en kweekt draagvlak voor adequaat handelen bij de rampen die nog gaan komen.
Henk Bakboord is auteur, Azzedine Karrat is imam, Jan-Jaap van Peperstraten is pastoor, Eddy Terstall is filmmaker en Coen Wessel is predikant

‘Onnodig inleiden geboortes is te risicovol’

Het inleiden van een bevalling, het met medicijnen opwekken van de weeën, gebeurt steeds vaker onnodig en dat is onverstandig. De kinderen kunnen, direct en op langere termijn, vaker met gezondheidsproblemen te maken krijgen.

Achtergrond
Het Amsterdam UMC stelt dat op basis van onderzoek in Australië, waaraan ook onderzoekers van het medisch centrum en de Academie Verloskun-

de Amsterdam Groningen (AVAG) meewerkten. Hoe vaak Nederlandse vrouwen zonder medische noodzaak ingeleid worden, is niet bekend. Het onnodig inleiden komt in meer rijkere landen voor, mogelijk omdat vrouwen de zwangerschap voor gezien willen houden. Het onderzoek is dinsdag gepubliceerd

in de *British Medical Journal Open*. Vergeleken met spontaan geboren kinderen, hebben baby's na een inleiding vaker verwondingen, zoals een gebroken armpje. Ook moeten ze vaker direct aan de beademing. De onderzoekers zagen op langere termijn dat zulke kinderen veelvuldiger werden opgenomen in het ziekenhuis wegens ademhalingsstoornissen en infecties, meldt het Amsterdam UMC. Die gevallen zijn gezien tot het zestiende levensjaar, verder gaat het onderzoek niet terug.

Belangrijke voor ontwikkeling
Wereldwijd is te zien dat in veel welvarende landen het opwekken van een bevalling steeds vaker gebeurt bij 37 en 38 weken, zegt Peters. „Juist de laatste weken in de baarmoeder zijn erg belangrijk voor

In veel welvarende landen gebeurt het opwekken van een bevalling steeds vaker bij 37 en 38 weken

de neurologische en gezondheidsontwikkeling van kinderen. Als er geen medische indicatie is, moet je het kind niet eerder laten komen.”
Toename inleidingen
Het onderzoek werd verricht onder leiding van professor Hannah Dahlen van Western Sydney University en collega-wetenschapper Lilian Peters van Amsterdam UMC/AVAG. Op een groep van zo'n 475.000 gezonde Australische vrouwen tussen de 20 en 35 jaar bleken er bijna 70.000 vrouwen een inleiding zonder medische reden te hebben gehad. Het totale aantal inleidingen nam over het geheel fors toe: in 2018 kreeg 45 procent van de Australische aanstaande moeders een inleiding, in 2008 nog maar 25 procent.